

РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Виконання основних положень проєкту попереднього лісовпорядкування

В своїй практичній діяльності ліспаркгосп керувався основними положеннями організації та розвитку лісового господарства, які викладені в проєкті попереднього лісовпорядкування (2009).

Зміни в організаційно-господарській структурі ліспаркгоспу пов'язані тільки з вилученням земельних ділянок (266,0 га) та створенням нового заказника місцевого значення „Труханів острів“ (16,6 га). Віки стиглості лісових насаджень залишилися без змін і наведені у протоколі Першої лісовпорядної наради.

Межі, кварталні просіки, кварталні стовпи перебувають у задовільному стані.

Поточні зміни в матеріали лісовпорядкування та інші облікові документи вносились вчасно і з задовільною якістю.

4.2. Рубки головного користування

Рубки головного користування в насадженнях ліспаркгоспу у відповідності до чинних нормативних актів заборонені, тому не проєктувалися і не виконувалися.

4.3. Рубки формування і оздоровлення лісів

4.3.1. Ландшафтні рубки догляду і санітарні рубки

Виконаний обсяг рубок догляду в порівнянні з проєктом лісовпорядкування приведений в табл.4.3.1.1.

Основним методом проведення ландшафтних рубок догляду є комбінований.

Причини значних відхилень фактичних обсягів деяких видів ландшафтних рубок догляду від запроєктованих лісовпорядкуванням в основному пов'язані із значними змінами у віковій структурі лісових насаджень.

Значне зменшення фактичного виходу ліквідної та ділової деревини при приведенні проріджувань та прохідних рубок пояснюється збільшенням частки сухостою, вітровалу і сніголаму внаслідок дії природних стихій. Цим же пояснюється збільшення вибірки з одного гектара при проведенні цих рубок.

Стан насаджень, не охоплених рубками догляду, на рік лісовпорядкування задовільний, в них в першу чергу призначені рубки догляду при теперішньому лісовпорядкуванні.

Облік рубок догляду за лісом в ліспаркгоспі ведеться в цілому задовільно.

4.3.1.1. Виконання ландшафтних рубок догляду за ревізійний період

Види рубок та порівнювані показники	Усього потребували рубок догляду	Прийнято 2 лісовпорядною нарадою	Фактично пройдено рубками	Щорічний обсяг користування		
				прийнятий 2 лісовпорядною нарадою	фактично виконано	% виконання від проєкту
Освітлення:						
площа, га	65,4	65,4	150,6	13,2	15,1	114
загальний запас, що вирубується, тис. м ³	0,31	0,31	0,94	0,05	0,09	180
в т.ч. ліквідний						
діловий						
вибірка з 1 га, м ³				4,7	6,2	132
Прочищення:						
площа, га	84,5	84,5	382,8	16,9	38,3	227
загальний запас, що вирубується, тис. м ³	0,65	0,65	4,26	0,13	0,43	331
в т.ч. ліквідний				0,03	0,02	67
діловий						
вибірка з 1 га, м ³				7,7	11,1	144
Проріджування:						
площа, га	39,0	39,0	61,4	5,5	6,1	111
загальний запас, що вирубується, тис. м ³	1,41	1,41	1,16	0,20	0,12	60
в т.ч. ліквідний				0,14	0,05	36
діловий				0,02		
вибірка з 1 га, м ³				36,2	18,8	52
Прохідні рубки:						
площа, га	1453,4	1453,4	1483	146,3	148,3	101
загальний запас, що вирубується, тис. м ³	69,15	69,15	84,21	6,91	8,42	122
в т.ч. ліквідний				9,09	6,52	72
діловий				1,77	1,53	86
вибірка з 1 га, м ³				47,6	56,8	119
Разом рубок догляду:						
площа, га	1641,3	1641,3	2077,8	180,9	207,8	115

Види рубок та порівнювані показники	Усього потребували рубок догляду	Прийнято 2 лісовпорядною нарадою	Фактично пройдено рубками	Щорічний обсяг користування		
				прийнятий 2 лісовпорядною нарадою	фактично виконано	% виконання від проекту
загальний запас, що вирубується, тис. м ³	71,46	71,52	90,57	7,29	9,06	124
в т.ч. ліквідний				6,26	6,59	105
діловий				1,79	1,53	85

Минулим лісовпорядкуванням було виявлено 162,51 тис. м³ сухостійної і пошкодженої деревини на загальній площі 7740,2 га. При проведенні санітарних рубок передбачалося вилучити 149,75 тис. м³ сухостійної та пошкодженої деревини, в тому числі при вибіркових санітарних рубках – 147,10 тис. м³. Решту сухостійної деревини (12,76 тис. м³) передбачалося вилучити при виконанні ландшафтних рубок догляду.

Обсяги санітарних рубок, які проектувалися та були виконані протягом минулого ревізійного періоду наведені у таблиці 4.3.1.2.

Загалом минулим лісовпорядкуванням суцільні санітарні рубки були призначені на площі 45,6 га з рубкою 12,15 тис. м³ деревини. Встановлений термін виконання 2 роки. Виконано суцільні санітарні рубки за 9 років на площі 461,7 га з рубкою 124,00 тис. м³ деревини. У 2019 році суцільні санітарні рубки не виконувалися у відповідності з мораторієм на їх проведення, встановленим рішенням VIII сесії VIII скликання Київської міської ради від 16 травня 2019 р. № 909/7565.

Збільшення (майже у два рази) щорічного фактичного виконання суцільних санітарних рубок пояснюється спалахом розвитку шкідників та хвороб лісу, в результаті дії яких почалося швидке всихання насаджень сосни на порівняно значних площах. На ділянках всохлих насаджень площею 0,1 га і більше призначалися і виконувалися суцільні санітарні рубки.

Минулим лісовпорядкуванням вибіркові санітарні рубки загалом були призначені на площі 6930,2 га з рубкою 225,66 тис. м³ деревини. Встановлений термін виконання 3 роки. Виконано вибіркові санітарні рубки за 10 років на площі 22287,7 га з рубкою 695,09 тис. м³ деревини. За середніми щорічними обсягами виконані вибіркові санітарні рубки досить близькі до обсягів, які проектувалися до виконання у перші 3 роки ревізійного періоду.

4.3.1.2. Щорічні обсяги виконання санітарних рубок

Види санітарних рубок	Обсяги за проектом				Фактично виконано за ревізійний період			
	площа, га	запас, тис. м ³			площа, га	запас, тис. м ³		
		загальний	ліквідний	діловий		загальний	ліквідний	діловий
Суцільні	22,8	6,07	5,46	1,31	51,4	13,78	12,19	2,61
Вибіркові	2310,0	75,22	67,70	4,71	2228,8	69,51	56,19	6,87
Разом	2332,8	81,29	73,16	6,02	2280,2	83,29	68,38	9,48

Захарашеність в насадженнях ліспаркгоспу була виявлена на площі 2616,9 га із загальним обсягом 24,40 тис. м³, з них запроєктовано до очищення 7,99 тис. м³, в т. ч. ліквідної деревини 0,82 тис. м³, на площі 147,8 га. Фактично за ревізійний період очищення, як окремий захід, виконано на площі 42,2 га і прибрано 0,49 тис. м³ деревини. В основному захарашення прибиралося при виконанні рубок догляду та санітарних рубок.

4.3.2. Лісовідновні рубки

Обсяги лісовідновних рубок, виконаних за ревізійний період, подані в табл. 4.3.2.1. Лісовідновні рубки проводились в рекреаційно-оздоровчих лісах в перестійних насадженнях тільки у 2010 (24,9 га), 2013 (16,2 га) та 2014 (38,9 га) роках. У подальшому, у зв'язку з введенням в дію більш жорстких критеріїв щодо призначення лісовідновних рубок та негативних висновків екологічних організацій щодо доцільності їх проведення взагалі, лісівники ліспаркгоспу відмовилися від їх проведення.

4.3.2.1. Обсяги виконаних лісовідновних рубок

Господарства	Фонд лісовідновних рубок, встановлений лісовпорядкуванням		Фактично виконано			
	площа, га	стовбурний запас	площа, га	запас, тис.м ³		
				загальний	ліквідний	діловий
Рекреаційно-оздоровчі ліси						
Хвойні	405,9	144,26	80,0	11,11	10,29	2,08
Твердолистяні	1,1	0,26				
М'яколистяні	5,5	1,48				
Разом	412,5	146,00	80,0	11,11	10,29	2,08

4.3.3. Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень

Рубки, пов'язані з реконструкцією, не проектувалися і не проводилися.

4.3.4. Інші рубки формування і оздоровлення лісів

Обсяги проведених протягом ревізійного періоду інших рубок формування і оздоровлення лісів наведені в табл. 4.3.4.1.

4.3.4.1. Обсяги виконання інших рубок формування і оздоровлення лісів

Види інших рубок	Обсяги за проєктом				Термін виконання, років	Фактично виконано за ревізійний період			
	площа, га	запас, тис.м ³				площа, га	запас, тис.м ³		
		загальний	ліквідний	діловий			загальний	ліквідний	діловий
1. Розчищення кварталних просік	32,2	0,19			2	31,0	0,21	0,09	
2. Обрізка сучків, гілок	166,6	0,33			2				
3. Догляд за підліском	55,6	0,11			2				
Усього	254,4	0,63				31,0	0,21	0,09	

Обрізка сучків і гілок з дерев або догляд за підліском (при потребі) застосовувалися тільки в спеціально обладнаних місцях відпочинку з метою забезпечення більш комфортних і безпечних умов для відпочиваючих. Із за незначних обсягів ці види заходів не обліковувалися, а виконувати їх на значних площах не було необхідності.

4.4. Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства

З інших заходів, не пов'язаних з веденням лісового господарства (табл. 4.4.1), проводилися з метою вилучення аварійно-небезпечних та сухостійних дерев біля місць відпочинку, уздовж ліній електромереж, газопроводів, залізничних колій, доріг загального користування, біля будівель тощо

4.4.1. Обсяги виконання інших заходів, не пов'язаних з веденням лісового господарства

Вид рубки	Фактично виконано за ревізійний період			
	площа, га	запас, тис. м ³		
		загальний	ліквідний	діловий
Рубки, не пов'язані з веденням лісового господарства	43,7	1,27	1,12	0,21

4.5. Заходи з лісозахисту

Осередки пошкоджень та шкідників і хвороб лісу, виявлені протягом ревізійного періоду, наведені в табл. 4.5.1. Були відмічені різні за площею осередки масового розмноження короїду верхівкового, внаслідок якого відбулося зараження офіостомовими грибами дерев сосни та їх всихання на значних площах. Найбільше поширення отримало зараження сосни губкою сосною. Ліквідація або обмеження розвитку осередків пошкодження насаджень проводилася щорічним проведенням суцільних та вибіркового санітарних рубок

4.5.1. Динаміка осередків шкідників і хвороб лісу за ревізійний період

Види пошкоджень, шкідників і хвороб	Площа осередків, га					
	на по- чаток періоду	виник- ли знову	лікві- довано	затухло	залишок осередків	
					усього	в тому числі потре- бують заходів боротьби
Пошкодження						
Вітровал	88.1	5923	5316.7		694.4	571.1
Бурелом	271.6		271.6			
Сніголам	2212.6	23.3	2212.6		23.3	20.5
Верхова пожежа		8.9			8.9	8.9
Низова пожежа	270.8	242.8	278.7		234.9	173.7
Разом пошкоджень	2843.1	6198.0	8079.6		961.5	774.2
Ентомошкідники						
Короїд верхівковий		5130.1	4587.3		542.8	541.5
Хрущ травневий східний		5.3			5.3	5.3
Пагов'юн серединної бруньки		3.1			3.1	1.0
Разом ентомошкідників		5138.5	4587.3		551.2	547.8
Хвороби лісу						
Омела біла	2.7	51.1	5.0		48.8	2.5
Губка дубова	26.6	22.5	26.3		22.8	11.3
Губка соснова	1926.7	8696.9	9091.4		1532.2	1053.1
Трутовик дубовий	113.1	455.3	426.7		141.7	96.4
Трутовик несправжній осик.	35.8	66.4	84.9		17.3	2.1
Коренева губка	259.8		249.5		10.3	9.7
Смоляний рак	0.9	22.1	22.3		0.7	
Стовбурові гнилі	0.5	238.9	101.1		138.3	112.9
Гниль коренів дуба	1.8		1.8			
Трутовик березовий	6.2	4.2			10.4	2.1
Разом хвороб лісу	2374.1	9557.4	10009.0		1922.5	1290.1
Усього	5217.2	20893.9	22675.9		3435.2	2612.1

Запроектовані на ревізійний період лісозахисні заходи ліспаркгоспом в основному виконувалися.

Проведені санітарні рубки сприяли деякому покращенню санітарного стану насаджень, зменшенню площі деревостанів з осередками основних хвороб, шкідників лісу. Своєчасно усувалися наслідки значних пошкоджень насаджень від буревіїв та великих снігопадів. Санітарні рубки виконувалися з дотриманням положень діючих в рік їх виконання санітарних правил.

Загальний висновок про стан лісозахисту в ліспаркгоспі можна вважати задовільним.

4.6. Відтворення лісів

Обсяги виконання основних видів робіт з відтворення лісів, виконання проекту лісовпорядкування з відтворення головних порід наведені в таблицях 4.6.1, 4.6.2, 4.6.3.

4.6.1. Виконання основних видів робіт з відтворення лісів за ревізійний період згідно звітних даних лісгоспу (чисельник – проект лісовпорядкування, знаменник – виконання)

Основні види робіт	Усього за ревізійний період, га	Середньорічне виконання в га	
		за ревізійний період	у рік, що передував теперішньому лісовпорядкуванню
1. Відтворення лісів, усього, в т. ч.	486,2	48,6	39,1
	525,0	52,5	45,5
1.1. Лісовідновлення, в т. ч:	486,2	48,6	39,1
	525,0	52,5	45,5
- створення лісових культур	279,1	27,9	18,7
	480,6	48,1	45,5
- природне поновлення	207,1	20,7	20,4
	44,4	4,4	-

Загалом ліспаркгоспом за минулий ревізійний період створено лісових культур на площі 480,6 га, з них загинуло і списано в результаті пожеж 9,3 га. Таким чином, площа створених лісових культур станом на 2019 рік мала б становити 471,3 га. При лісовпорядкуванні 2019 року біло виявлено 477,1 га лісових культур, тобто на 5,8 га більше за рахунок уточнення площ ділянок.

За ревізійний період виконані значні обсяги робіт з відтворення лісів. Загальна площа відтворення лісів більша від проєктої на 8,0%, створення лісових культур - більша на 72,2%, а природне поновлення - менша на 78,6%. Збільшення площі створення лісових культур, як і загальної площі відтворення лісів, пояснюється різким збільшенням площі зрубів суцільних санітарних рубок. Зменшення площі природного поновлення пояснюється значним недовиконанням запроєктованих обсягів лісовідновних рубок, на більшості можливих зрубів яких передбачалося природне поновлення.

4.6.2. Виконання проєкту лісовпорядкування з відтворення лісів, площа, га

Показники	Лісові культури	Природне поновлення
1. Фактично виконано – усього	477,1	44,4
із фактично виконаного обсягу:		
1.1. Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього	477,1	44,4
з них призначено лісовпорядкуванням	155,5	18,7
в тому числі:		
-не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки станом на 2010 рік	48,3	0,3
-зруби запроєктованих і виконаних	43,2	2,4

Показники	Лісові культури	Природне поновлення
суцільних санітарних рубок		
-зруби запроєктованих і виконаних лісовідновних рубок	64,0	16,0

Ліспаркгосп в основному дотримувався рекомендацій минулого лісовпорядкування щодо способів відтворення лісів, підбору головних порід лісових культур, схем змішування, кількості посадкових місць на 1 га, кількості доповнень та доглядів за лісовими культурами, переводу незімкнутих культур у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки.

У середньому застосовувалися: схема змішування – 7 рядів сосни звичайної та 2 ряди дуба звичайного або червоного, розміщення в середньому становило 2,0x0,7 м. Тобто на 1 га у середньому створювалося 5,5 тис. посадкових місць сосни та 1,5 тис. посівних місць жолудів дубів. Посадка сосни здійснювалася однорічними сіянцями, а жолуді дубів висівалися по кілька штук в одне посівне місце. Потрібно зауважити, що в схемах змішування культур сосни домішка дуба червоного застосовувалася у випадках, коли не вдавалося зібрати необхідної кількості жолудів дуба звичайного через низьке його плодоношення в окремі роки та з метою покращення ландшафтних ознак насаджень, підвищення їх протипожежної стійкості.

Термін переведення лісових культур та природного поновлення у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки у середньому становить 6 років.

4.6.3. Виконання проєкту лісовпорядкування з відтворення головних порід (чисельник – проєкт, знаменник – фактичне виконання)

П о р о д и	Лісові культури		Природне поновлення	
	га	%	га	%
Сосна звичайна	237,2	84,98	142,4	68,76
	471,8	98,89	1,5	3,38
Ялина європейська	-	-	-	-
	1,5	0,31	-	-
Дуб звичайний	15,9	5,70	62,5	30,18
	0,9	0,19	-	-
Дуб червоний	26,0	9,32	-	-
	1,8	0,38	-	-
Клен сріблястий	-	-	-	-
	-	-	0,5	1,13
Клен ясенелистий	-	-	-	-
	-	-	0,6	1,35
Акація біла	-	-	-	-
	-	-	4,6	10,36
Береза повисла	-	-	-	-
	1,1	0,23	20,3	45,72
Осика	-	-	-	-
	-	-	0,6	1,35
Вільха чорна	-	-	2,2	1,06
	-	-	16,3	36,71
Разом	279,1	100,00	207,1	100,00
	477,1	100,00	44,4	100,00

Сприяння природному поновленню та реконструкція малоцінних і низькоповнотних насаджень лісовпорядкуванням не проєктувалися і ліспаркгоспом не виконувалися.

Площа незімкнутих лісових культур у віці до 10 років наведена в таблицях 4.6.4.

Площа переведених у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки наведена в таблиці 4.6.5.

Основними причинами загибелі (незадовільного стану) лісових культур (табл. 4.6.6) стали лісові пожежі

4.6.4. Площа врахованих лісовпорядкуванням незімкнутих лісових культур та їхній стан, га

Головна порода	Площа створених лісових культур	В тому числі				Крім того загиблі(списані ліспаркгоспом)
		добрий стан		задовільний стан	незадовільний стан (приж. 25,1-49,9%)	
		1 клас якості	2 клас якості	3 клас якості		
1.Лісові культури ревізійного періоду (до 10 років)						
<i>1.1. Лісовідновлення</i>						
Сосна звичайна	285,4	25,8	107,2	151,1	1,3	
Ялина європейська	1,5		1,3	0,2		
Дуб червоний	1,1			1,1		
Дуб звичайний	0,9			0,9		
Береза повисла	1,1	0,5	0,6			
Усього	290,0	26,3	108,1	153,3	1,3	

4.6.5. Площа врахованих лісовпорядкуванням лісових культур, переведених у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, у віці до 20 років та їхній стан, га

Головна порода	Загальна площа	В тому числі:					Крім того загиблі (списані ліспаркгоспом)
		класи якості				незадовільні	
		1	2	3	разом		
I. Лісові культури ревізійного періоду (до 10 років)							
<i>Лісовідновлення</i>							
Сосна звичайна	186,4	24,5	134,5	26,2	185,2	1,2	9,3
Дуб червоний	0,7					0,7	
Усього	187,1	24,5	134,5	26,2	185,2	1,9	9,3
II. Лісові культури минулого ревізійного періоду (11-20 років)							
<i>Лісовідновлення</i>							
Сосна кримська	0,4		0,4		0,4		
Сосна звичайна	390,0	140,9	186,8	63,3	390,0		
Ялина європейська	1,0	0,3	0,1	0,6	1,0		
Дуб червоний	4,6	0,2		4,4	4,6		
Клен гостролистий	4,8	1,3		3,5	4,8		
Береза повисла	0,7		0,7		0,7		
Усього	401,5	142,7	188,0	70,8	401,5		

4.6.6. Причини незадовільного стану, не атестації та загибелі лісових культур

Причини незадовільного стану, не атестації та загибелі лісових культур	Незадовільні (неатестовані)		Загиблі	
	га	%	га	%
I. Культури ревізійного періоду				
1. Незімкнуті лісові культури				
1. Пошкодження пожежею	1,3	46		
2. Переведені у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки				
1. Пошкодження пожежею	1,9	54	9,3	19
Разом	3,2	100	9,3	19
II. Культури старшого віку (11-20 років)				
2. Переведені у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки				
1. Пошкодження пожежею			40,3	81
Разом:			40,3	81
Усього:	3,2	100	49,6	100

Примітка: Пожежі, які пошкодили культури ревізійного періоду обліковані як верхові, а старшого віку – як низові (табл. 4.8.1).

Динаміка площі лісових культур віком 11-20 років та їхня збереженість

№ п/п	Назви показників	Площа в га	
		+	-
	I. Лісові культури, створенні в попередньому ревізійному періоді		
	а) значилось за даними минулого лісовпорядкування		
1.	Площа лісових культур, переведених у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки	268,2	
2.	Площа незімкнутих лісових культур	179,8	
	Усього значилось:	448,0	
	б) результати господарської діяльності		
1.	Списано загиблих лісових культур		40,3
2.	Передано лісових культур іншим організаціям		2,0
	Усього змін:		42,3
	Повинно бути лісових культур за станом на 1.01.2020 р.	405,7	
	в) узято на облік теперішнім лісовпорядкуванням	401,5	
	Розходження		4,2
	Причини розходження:		
1.	Уточнення площі виділів		4,2

Площа та стан насаджень природного походження наведені в табл. 4.6.7. В цілому переважають насадження 2 класу якості (55,0%), незадовільні складають 8,8%.

4.6.7. Площа насаджень природного походження віком до 20 років та їхній стан

Головна порода	Площа, га	в тому числі за класами якості			
		1	2	3	незадовільно
1. Природне поновлення віком до 10 років					
Сосна звичайна	1,5	0,3		1,2	
Клен сріблястий	0,5			0,5	
Клен ясенелистий	0,6				0,6
Акація біла	4,6		2,7		1,9
Береза повисла	20,3		8,0	12,3	
Осика	0,6		0,6		
Вільха чорна	16,3		1,7	14,6	
Разом	44,4	0,3	13,0	28,6	2,5
2. Природне поновлення віком 11-20 років					
Сосна звичайна	8,1		2,1	6,0	
Дуб звичайний	0,6		0,2	0,4	
Клен гостролистий	1,0		1,0		
Клен сріблястий	1,1		1,1		
Клен ясенелистий	1,9		1,1		0,8
Акація біла	7,5		3,7		3,8
Береза повисла	51,4	2,4	42,6	5,7	0,7
Осика	2,9		2,9		
Вільха чорна	0,8		0,8		
Тополя канадська	0,6				0,6
Верба біла	1,4			1,4	
Черемха звичайна	2,5				2,5
Разом	79,8	2,4	55,5	13,5	8,4
Усього	124,2	2,7	68,5	42,1	10,9

В ліспаркгоспі є постійний розсадник площею 0,4 га. Крім того, в Броварському, Микільському та Дарницькому лісництвах практикується вирощування сіянців у дерев'яних коробах, загальна площа посівів в яких становить близько 300 м². Загальна продуктивність розсадника при площі посівного відділення 0,2 га складає близько 400 тис. однорічних сіянців сосни звичайної, а в коробах додатково може бути вирощено близько 60 тис. сіянців. Такої кількості садивного матеріалу достатньо для створення лісових культур сосни звичайної (при середній схемі змішування) на площі 80-90 га. За минулий ревізійний період середня річна площа створення лісових культур становила 47,8 га, найбільша (2016 рік) – 74,9 га і найменша (2019 рік) – 9,2 га. Тому загальна площа посівів (з врахування потреб на доповнення) за роками може сильно відрізнятись.

Шкільне відділення у розсаднику відсутнє.

Вирощування селекційного садивного матеріалу в ліспаркгоспі не практикується.

Лісова насінна база в ліспаркгоспі відсутня. З огляду на порівняно незначні щорічні обсяги лісовідновних робіт потреби у її створенні немає.

В середньому щорічно ліспаркгосп закуповує у спеціалізованих підприємствах сертифіковане насіння сосни звичайної у кількості 20-25 кг, а збір жолудів дубів в дубових насадженнях забезпечується у кількості до 500 кг.

4.7. Гідролісомеліорація

Попереднім лісовпорядкуванням було виявлено насаджень з підвищеною вологістю на площі 412,8 га та 67,3 га низинних боліт.

Осушення виявленого фонду не проектувалось, так як надлишково зволожені вкриті лісовою рослинністю землі являються, в основному, типовим місцезростанням вільхи чорної та інших вологолюбних деревних і чагарникових порід, а болота створювали сприятливі умови для відтворення цінної болотної фауни і флори.

4.8. Охорона лісу

Інформація про лісові пожежі, що сталися протягом ревізійного періоду, наведені в таблиці 4.8.1, виконані протипожежні заходи в таблиці 4.8.2.

4.8.1. Відомості про лісові пожежі

Показники	Одиниця вимірювання	Усього за ревізійний період	В т.ч. за два останні роки	
			2018 р.	2019 р.
1.Площа, пройдена пожежами	га	251,7	12,7	13,0
в т.ч. вкрита лісовою рослинністю	га	251,7	12,7	13,0
2.Кількість пожеж – усього	випадків	1997	164	124
в т.ч. низових	випадків	1950	157	124
верхових*	випадків	47	7	
3.Середня площа однієї пожежі	га	0,13	0,08	0,10
4.Збитки від пожеж	тис.грн.	760,6	145,3	121,5
в т.ч. витрати на гасіння	тис.грн.	760,6	145,3	121,5
5.Причини пожеж				
5.1. Необережне поводження з вогнем	випадків	1997	164	124

* - до верхових пожеж віднесено ділянки, на яких в результаті пожежі були знищені переведені у вкриті лісовою рослинністю лісові культури віком до 20 років.

4.8.2. Виконання запроектованих протипожежних заходів

Найменування	Одиниця вимірювання	Проектувалось на ревізійний період	Фактично виконано	% виконання
1. Попереджувальні протипожежні заходи				
1.1. Організація постійних протипожежних виставок	шт.	5	5	100
1.2.Встановлення попереджувальних аншлагів	шт.	80	331	414
1.3. Обладнання місць відпочинку і куріння	шт.	10	18	180
1.4.Встановлення шлагбаумів	шт.	100	232	232
1.5.Протипожежна пропаганда	тис.грн	100,0	100	100

Найменування	Одиниця вимірювання	Проектувалось на ревізійний період	Фактично виконано	% виконання
2. Обмежувальні протипожежні заходи				
2.1. Створення мінералізованих смуг	км	440	2647	662
2.2. Догляд за мінералізованими смугами	км	24500	16511	67
2.3. Влаштування надобнів	шт.	1100	9994	909
2.4. Ремонт, утримання доріг п/п призначення	км	30	-	0
3. Дозорно-сторожові протипожежні заходи				
4.1. Організація ЛПС	об'єкт	2	-	0
4.2. Утримання пунктів зосередження п/п інвентаря	пункт	10	12	120
4.3. Утримання тимчасових пожежних сторожів	чол.	6	-	0
4.4. Виступи по засобах масової інформації	год.	30	30	100
4. Засоби із забезпечення матеріально-технічної бази				
Придбання:				
- патрульні автомобілі	шт.	5	-	0
- пожежні автомобілі	шт.	2	1	50
- трактори МТЗ-82	шт.	7	-	0
- мобільні телефони	шт.	30	30	100
- плуги ПКЛ-74	шт.	5	6	120
- п/п інвентар	тис.грн.	50,0	83,2	166

Проведений підприємством комплекс протипожежних заходів забезпечив відповідний стан насаджень, готовність сил та засобів для локалізації та ліквідації осередків загорань, недопущення поширення пожеж на великі площі. Проведені заходи були доцільними та забезпечили належну ефективність. Невиконання деяких показників протипожежних заходів пояснюється збалансованим виконанням в більших обсягах інших аналогічних та більш ефективних заходів. Недостатнє ресурсне забезпечення обумовило невиконання проектних заходів щодо придбання окремих технічних засобів,

Існуюча організація території ліспаркгоспу за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними забезпечує своєчасне виявлення місць виникнення осередків загорань, вжиття заходів з локалізації та ліквідації пожеж. Значна кількість технічних засобів (пожежні автомобілі, трактори, патрульні автомобілі) через їх тривалу експлуатацію, специфічні умови роботи потребують оновлення та заміни на такі, що відповідають вимогам сучасного підходу боротьби з лісовими пожежами.

За два останні роки, в середньому, було зареєстровано 27 випадків самовільних рубок з обсягом пошкодженої деревини 528 м³, внаслідок чого шкода, заподіяна лісу, становить 2569,2 тис. грн. По вказаних випадках порушень лісового законодавства матеріали направлені в правоохоронні органи для виявлення винних осіб та притягнення їх до відповідальності.

Учнівські лісництва на території ліспаркгоспу не створювалися.

4.9. Використання угідь і ресурсів побічних користувань

На території ліспаркгоспу ділянки земель сільськогосподарського призначення відсутні. Випасання худоби заборонено.

Заготівля харчових продуктів лісу і лікарської сировини має аматорський характер.

4.10. Використання земель лісгосподарського призначення для потреб мисливського господарства і культурно-оздоровчих цілей. Охорона рідкісних видів птахів

На території ліспаркгоспу полювання заборонено.

В 1989 році Київською міською радою Українського товариства мисливців і рибалок було проведено мисливське впорядкування території ліспаркгоспу. Чисельність основних видів мисливської фауни тоді становила: лось 35, козуля 125, кабан 50, заєць-русак 50. Оптимальна чисельність основних видів мисливської фауни була визначена у такій кількості: лось - 35, козуля - 125, кабан - 50, заєць-русак - 50.

За даними обліку у 1999 році основна мисливська фауна виявлена в такій кількості: козуля – 50, кабан – 20, заєць-русак 100; у 2009 році: козуля – 50, кабан – 5, заєць-русак 150. За даними обліку у 2019 році: козуля – 40, кабан – 5, заєць-русак 100.

Як видно з наведених вище даних чисельність основних видів мисливської фауни далека від оптимальної і постійно зменшується. В основному це пов'язано з постійним збільшенням рекреаційного навантаження на природні комплекси ліспаркгоспу, житловою забудовою ділянок уздовж більшості його меж, різким збільшенням навантаження автотранспортними засобами автомагістралей і вулиць, які у багатьох місцях пересікають природні комплекси або безпосередньо прилягають до них.

На території ліспаркгоспу бажано виконати мисливське впорядкування території господарства, що дасть можливість узагальнення відомостей про стан популяцій основних видів мисливської фауни, збирання та аналіз інформації, прогнозування їх змін, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативних змін у популяціях, що буде основою для подальших дій, спрямованих на уникнення ситуацій небезпечних або шкідливих для мисливських тварин.

З метою збереження тварин, збільшення їх кількості, а також створення більш сприятливих умов для їх виживання, попереднім лісовпорядкуванням запроєктовано низку заходів з питань відтворення, збереження та захисту мисливської фауни на території ліспаркгоспу. Перелік цих заходів та їх виконання наводиться в таблиці 4.10.1.

Лісовпорядкуванням 2019 року потрав лісових культур мисливською фауною не виявлено.

4.10.1. Виконання біотехнічних заходів

Заходи	Одиниця вимірювання	Запроєктований щорічний обсяг	Виконано у рік, що передував лісовпорядкуванню	% виконання
1. Заготівля кормів				
1.1. Сіна	кг	650	500	77
1.2. Віників із листяних порід	шт..	1000	400	40
1.3. Снопки зернові	шт..	750		0

Заходи	Одиниця вимірювання	Запроєктований щорічний обсяг	Виконано у рік, що передував лісовпорядкуванню	% виконання
1.4. Зерно, зернові відходи	кг	900		0
1.5. Коренеплоди	кг	2300		0
2. Будівництво				
2.1. Годівниць	шт..	10	6	60
2.2. Солонців	шт..	10	6	60

З огляду на м'які і малосніжні зими в останні роки обсяги виконання біотехнічних заходів були зменшені, а деякі з них тимчасово відмінені для виконання.

До земельних ділянок ліспаркгоспу уздовж західної його межі безпосередньо або на незначній відстані прилягають крупні житлові масиви Деснянського, Дніпровського та Дарницького районів м. Києва, а вздовж північної та східної межі – м. Бровари та до десятка сільських населених пунктів Броварського району Київської області. Це визначає високу інтенсивність відвідування населенням території ліспаркгоспу для прогулянок, організації пікніків та спортивних занять, купання в ставках і озерах, збору грибів і ягід тощо. Тому однією з головних цілей господарської діяльності ліспаркгоспу є забезпечення максимально можливого використання рекреаційних ресурсів ліспаркгоспу для відпочинку населення з умовою мінімально можливого пошкодження природних комплексів.

Суттєвому зменшенню негативного рекреаційного впливу на природні комплекси є регулювання потоків відвідувачів у певних напрямках до відповідним чином обладнаних різних за величиною зон масового відпочинку. У цих зонах у найбільш привабливих для відпочинку ділянках розміщуються різні за складністю та кількістю різноманітних лісових меблів окремі місця відпочинку. До місць відпочинку додаються урни для сміття, в потрібних місцях зони встановлюються аншлаги з відповідною тематикою та шлагбауми. При розміщенні місць відпочинку визначається оптимальна відстань між ними, яка може забезпечити певну ізольованість одних груп відпочиваючих від інших.

Кожній зоні присвоєно оригінальне ім'я у межах лісництва, а також загалом взято на облік всі наявні елементи рекреаційного благоустрою (табл. 4.10.2).

4.10.2. Існуючі зони масового відпочинку та їх рекреаційний благоустрій

Назви зон масового відпочинку та квартали в яких вони знаходяться	Площа, га	Елементи рекреаційного благоустрою, шт.						
		лісопаркові меблі "Трибок"	накриття від дощу	альтанки	столи, лавки	урни для сміття	аншлаги	шлагбауми
Броварське лісництво								
Пухівська (кв.1)	63.5	12	1	2	2	4	2	2
Калинівка (кв. 49)	84.0	6	2	2	2	6	2	2
Придорожня (кв. 74)	1.0	2		2		4	2	2
Березовий гай (кв. 71-73)	156.5	18	3	2	4	12	4	4
Зелена галявина (кв.83)	2.1	4	1	2		4	2	2
Разом	307.1	42	7	10	8	30	12	12
Білодівровне лісництво								
Біла діброва (кв. 39-43)	139.7	6	1	1		6	4	4
Придорожня (кв. 72)	29.0	3		2	1	3	2	2
Разом	168.7	9	1	3	1	9	6	6
Дніпровське лісництво								
Веселка (26-28,30,31)	241.2	4	2	4	4	6	5	4
Берізка (кв. 40-42,47,48)	106.0	14	3	4	4	12	4	4
Здоровя (кв. 51,53,55,57,58)	125.8	14	4	2	4	4	3	2
Разом	473.0	32	9	10	12	22	12	10
Микільське лісництво								
Памяті загиблих у Другій Світовій Війні (кв. 31.32.39.40)	173.8	16	3	4	4	6	3	3
Ялинка (кв. 34-37)	208.0	12	2	2	3	6	3	2
Хутір (кв. 50-52)	115.0	6	2	3	2	6	6	4
Разом	496.8	34	7	6	7	18	12	9
Дарницьке лісництво								
Тростянець (кв. 16,23,31,32,37,38)	304.1	12	3	4	2	6	5	5
Дубки (кв. 17-19,24,26)	320.1	9	2	3	2	4	4	3
Разом	624.2	21	5	7	4	10	9	8
Усього	2069.8	138	29	36	32	89	51	45

На даний час спостерігається щорічний зріст кількості відвідувачів території лісопаркосу. Для забезпечення покращання комфортних умов для їх відпочинку потрібно постійно створювати додаткові місця відпочинку в існуючих зонах масового відпочинку з установленням відповідних елементів рекреаційного благоустрою. Також можливе збільшення кількості ділянок зон масового відпочинку.

Рішенням Київської міської ради від 21 вересня 2017 року № 47/3054 „Про створення охоронних зон навколо гнізд рідкісних видів птахів, занесених до Червоної книги України“ (далі Рішення) затверджено Перелік місць гніздування рідкісних видів птахів, занесених до Червоної книги України в межах м. Києва, в тому числі у межах території КП „Дарницьке лісопаркове господарство“:

№ п/п	Лісництво	Квартал	Назва птахів
1	Дніпровське	50	Канюк звичайний
2		15, 19	Канюк звичайний
3		14	Канюк звичайний
4		8, 9	Канюк звичайний
5		10, 16	Підсоколик великий
6		9, 10	Підсоколик великий
7	Білодібровне	29	Підсоколик великий
8		32, 33, 39, 40	Канюк звичайний
9		37, 38, 39, 40, 54	Голуб-синяк
10		51, 52	Яструб малий
11	Дарницьке	28, 29	Зміїд, Боривітер звичайний
12		14, 21	Канюк звичайний

Науковим співробітником відділу фауни і системи хребетних Інституту зоології ім. Шмальгаузена НАН України кандидатом біологічних наук І.В. Давиденком у 2019 році за результатами польових досліджень та обстежень наданий експертний висновок щодо гніздування рідкісних видів птахів на території КП „Дарницьке лісопаркове господарство“.

За результатами таких досліджень та обстежень було виявлено наступне:

На території Дніпровського лісництва з усіх гнізд рідкісних птахів, вказаних у додатку до Рішення, у кварталі 8 виділ 6 замість гнізда канюка звичайного насправді було виявлено гніздо крука. Також замість гнізда канюка звичайного у кварталі 50 (насправді у кварталі 52 виділ 12) було виявлено гніздо, що використовувалося різними птахами як присада, але у 2019 році воно не було заселене.

У кварталі 29 Білодібровного лісництва місць гніздування підсоколика великого не виявлено. Натомість виявлено жила гніздо канюка звичайного в кварталі 31 виділ 10 (1,7 га). У кварталі 37 виділ 5 виявлено ділянку, що потенційно можлива для гніздування деяких рідкісних видів птахів, наприклад голуба-синяка.

У решті кварталів, вказаних у додатку до Рішення, місць гніздування рідкісних птахів у межах лісопаркового господарства не було виявлено.

4.11. Підсочка лісу і використання ресурсів другорядних лісових матеріалів

Підсочка лісу і використання ресурсів другорядних лісових матеріалів на території ліспаркгоспу не проектувалися і не здійснювалися.

4.12. Загальний висновок за результатами аналізу лісгосподарської діяльності

1. Позитивні сторони ведення лісового господарства:

- ведення лісового господарства здійснювалось згідно проекту організації і розвитку лісового господарства, розробленим минулим лісовпорядкуванням;
- своєчасне внесення поточних змін в матеріали лісовпорядкування;
- підтримання на належному рівні протипожежної охорони лісу.

2. Негативні сторони ведення лісового господарства:

- значна площа насаджень з неналежним санітарним станом, наявність осередків всихання, захаращення лісів, іноді несвоєчасне проведення санітарно-оздоровчих заходів;
- засмічення побутовим сміттям територій, що прилягають до забудованої частини населених пунктів;
- недостатній обсяг робіт по рекреаційному благоустрою території підприємства;
- не вирішені питання оформлення документів на право постійного користування земельними ділянками;
- невисокий рівень механізації робіт.

Зважаючи на відсутність системних недоліків у веденні лісового господарства, господарську діяльність за ревізійний період слід вважати задовільною.